

Sygn. akt II KK 179/22

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **W. D.**

skazanego za czyn z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.
i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
w dniu 26 maja 2022 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 13 grudnia 2021 r., sygn. akt II Ka [...],

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 26 maja 2021 r., sygn. akt II K [...],

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od skazanego W. D. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W. D. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 9 stycznia 2020 r. w K., pow. W., woj. [...], będąc pod wpływem alkoholu wszczął awanturę domową wobec swojej żony K. D., w trakcie której popchnął ją na szafkę nocną, dusił przedramieniem za szyję, uderzał po ciele oraz przytrzymywał za ręce, powodując u niej obrażenia ciała w postaci stłuczenia głowy w okolicy czołowej po stronie prawej oraz podbiegnięcia krwawego w obrębie

ramienia lewego, które to obrażenia naruszyły czynność narządów jej ciała na okres nie przekraczający 7 dni, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, a w czasie popełnienia zarzucanego mu przestępstwa jego zdolność rozpoznania znaczenia czynu i kierowania swoim postępowaniem była w znacznym stopniu ograniczona, tj. o czyn z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

II. w okresie od dnia 24 marca 2019 r. do dnia 17 czerwca 2019 r. w K., pow. W., woj. [...], w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, nie stosował się do środków karnych w postaci nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną K. D. oraz zakazu kontaktowania się z nią i zbliżania się do niej na odległość mniejszą niż dziesięć metrów, orzeczonych prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 21 marca 2019 r. w postępowaniu II K [...], przy czym w czasie popełnienia zarzucanego mu przestępstwa jego zdolność rozpoznania znaczenia czynu i kierowania swoim postępowaniem była w znacznym stopniu ograniczona, tj. o czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

III. w okresie od dnia 14 grudnia 2019 r. do dnia 8 maja 2020 r. w K., pow. W., woj. [...], w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, nie stosował się do środków karnych w postaci nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną K. D. oraz zakazu kontaktowania się z nią i zbliżania się do niej na odległość mniejszą niż dziesięć metrów, orzeczonych prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 21 marca 2019 r. w postępowaniu II K [...], przy czym w czasie popełnienia zarzucanego mu przestępstwa jego zdolność rozpoznania znaczenia czynu i kierowania swoim postępowaniem była w znacznym stopniu ograniczona, tj. o czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w W. W. D. uznał za winnego:

- popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie I aktu oskarżenia i za to na podstawie art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. skazał go,

zaś na podstawie art. 157 § 2 k.k. wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 41a § 1 i 5 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną K. D. położonego przy ul. [...] w K. na okres 2 lat w terminie 3 dni od daty uprawomocnienia się wyroku; na podstawie art. 41a § 1 i 4 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej K. D. na odległość mniejszą niż 10 metrów na okres 2 lat;

- popełnienia czynów zarzucanych mu w punktach II i III aktu oskarżenia, przy czym ustalił, że zostały popełnione w warunkach ciągu przestępstw i za to na podstawie art. 244 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. skazał go, zaś na podstawie art. 244 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 7 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzeczone wobec oskarżonego jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył mu karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności. Rozstrzygnął również o kosztach procesu.

Apelację od tego wyroku, zaskarżając go w całości w zakresie czynów opisanych w pkt II i III aktu oskarżenia oraz w części dotyczącej kary w zakresie czynu opisanego w pkt I, wniósł obrońca oskarżonego. Zarzucił:

1. w zakresie czynów przypisanych oskarżonemu, oznaczonych w akcie oskarżenia numerami II i III, obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia – art. 410 k.p.k. oraz art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. poprzez nieprawidłowe określenie w wyroku czasu popełnienia przestępstwa zarzucanego oskarżonemu, a w szczególności przypisanie oskarżonemu popełnienie czynu z art. 244 k.k. w okresie od 15 stycznia 2020 r. do dnia 12 marca 2021 r., gdy przebywał on w [...] Specjalistycznym Centrum Zdrowia w P., na co wskazywali uznani za wiarygodnych świadkowie G. P. oraz K. D.;

2. w zakresie czynów przypisanych oskarżonemu, oznaczonych w akcie oskarżenia numerami II i III, obrazę przepisów postępowania – art. 7 k.p.k. – która miała wpływ na treść orzeczenia, przejawiającą się w zupełnie dowolnej, niepełnej

ocenie zeznań świadków M. G. oraz G. G., którym Sąd nie dał wiary, w zakresie w jakim świadkowie wskazywali, iż oskarżony nie opuścił lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną bowiem niewłaściwie interpretował treść wyroku skazującego w sprawie II K [...], a jednocześnie był namawiany do powrotu przez pokrzywdzoną i swoje córki;

3. w zakresie czynów przypisanych oskarżonemu, oznaczonych w akcie oskarżenia numerami II i III przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, będący następstwem naruszeń przepisów postępowania opisanych powyżej, polegający na przyjęciu, że oskarżony W. D. w okresie od 24 marca 2019 r. do 17 czerwca 2019 r. oraz w okresie od 14 grudnia 2019 r. do 8 maja 2020 r. nie stosował się do orzeczonych środków karnych, podczas gdy oskarżony nigdy w sposób świadomy nie naruszał orzeczonych środków karnych, a ponadto w okresie od 15 stycznia 2020 r. do dnia 12 marca 2021 r. przebywał on w [...] Specjalistycznym Centrum Zdrowia w P. (na tę okoliczność obrońca przedstawił kartę informacyjną leczenia szpitalnego), a zatem nie mógł w tym czasie popełnić zarzucanego mu czynu;

4. w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu, oznaczonemu w akcie oskarżenia numerem I rażąco niewspółmierność kary.

Podnosząc te zarzuty, obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia czynów oznaczonych w akcie oskarżenia numerami II i III oraz o zmianę rodzaju kary orzeczonej wobec oskarżonego za czyn oznaczony w akcie oskarżenia numerem I poprzez wymierzenie kary o charakterze wolnościowym.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 13 grudnia 2021 r., sygn. akt II Ka [...], w zaskarżonej części wyrok zmienił w ten sposób, że w zakresie czynu z pkt II aktu oskarżenia przyjął, że oskarżony czynu tego dopuścił się od 29 marca 2019 r., zaś w zakresie czynu z pkt III aktu oskarżenia przyjął, że oskarżony czynu tego dopuścił się w okresie wskazanym w zarzucie z wyłączeniem okresu od 15 stycznia do 12 marca 2020 r. W pozostałej zaskarżonej części wyrok utrzymał w mocy oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego.

Prawomocny wyrok Sądu odwoławczego zaskarżyła kasacją obrońca aktualnie skazanego W. D., „w zakresie czynów przypisanych Skazanemu w pkt I, w pkt II i w

pkt III aktu oskarżenia” (sformułowanie niezrozumiałe w przypadku podmiotu fachowego, skoro czyny te przypisano skazanemu nie aktem oskarżenia, ale wyrokiem Sądu Rejonowego w W.). Zarzuciła cyt.:

„1. w zakresie czynu oznaczonego w pkt I, w pkt II i w pkt III aktu oskarżenia – rażące naruszenie prawa materialnego, w szczególności: art. 42 ust. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz rażące naruszenie przepisów postępowania karnego, w szczególności: art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 86 § 2 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 440 k.p.k. – co mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, przez niezastosowanie powyższych przepisów i nierozpatrzenie przez Sąd Okręgowy w S. wniosków i zarzutów, zawartych w piśmie Skazanego z dn. 10.08.2021 r. skierowanym do Sądu Okręgowego w S., II Wydziału Karnego w sprawie sygn. akt II Ka [...], które to pismo zostało doręczone temu Sądowi dn. 07.09.2021 r., co skutkowało tym, że zaskarżony wyrok został oparty na nieprawdziwych ustaleniach faktycznych, a ponadto Skazany pozbawiony został prawa do obrony, w tym pozbawiony został prawa do poddania wyroku Sądu I Instancji pod kontrolę instancyjną, także w zakresie zastosowania wobec Skazanego zasady domniemania niewinności i dokonania oceny wyroku Sądu I instancji pod kątem jego rażącej niesprawiedliwości;

2. w zakresie czynu oznaczonego w pkt I aktu oskarżenia – rażące naruszenie prawa materialnego, w szczególności: art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy z dn. 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2021 r., poz. 1249) oraz rażące naruszenie przepisów postępowania karnego, w szczególności: art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.c., art. 7 k.p.k., art. 8 § 1 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., w zw. z art. 5 § 2 k.p.c., w zw. z art. 17 pkt 1 k.p.k., w zw. z art. 198 § 1 k.p.k., w zw. z art. 200 § 2 pkt 5 i art. 440 k.p.k. – co mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, przez:

1) niezastosowanie tych przepisów i dowolną, przekraczającą zasadę swobodnej oceny dowodów, akceptację wyroku I Instancji, że winę Skazanego, w zakresie obrażeń, jakich miała doznać K. D. w dn. 09.01.2020 r. potwierdza dokumentacja fotograficzna, zeznania świadków (w tym zeznania kurator sądowej G. P.) i że taką winę potwierdza opinia sądowno - lekarska z dn. 24.02.2020 r. sporządzona przez biegłego M. R. - gdy tymczasem ustalenie przyczyn i rozmiarów

obrażeń ciała u K. D. wymagało przedłożenia Sądowi I instancji obiektywnego dowodu, tj. zaświadczenia lekarskiego, sporządzonego przez lekarza, na specjalnym formularzu, po naocznym badaniu K. D., którego to zaświadczenia ani K. D., ani kurator sądowa G. P., Sądowi I instancji nie przedstawiły, a z okoliczności powyższego zdarzenia wynika, że brak takiego zaświadczenia lekarskiego mógł być spowodowany tym, że K. D. mogła nie mieć obrażeń ciała lub kurator sądowa/funkcjonariusz publiczny G. P., jako pracownik Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w W., niestarczanie w dn. 09.02.2020 r. wykonywała zadania służbowe,

2) dowolne zaakceptowanie przypisania Skazanemu przez Prokuraturę Rejonową w W. oraz Sąd I instancji sprawstwa w zakresie czynu w dn. 09.01.2020 r. także na podstawie opinii sądowo - lekarskiej z dn. 24.02.2020 r. sporządzonej przez biegłego M. R., która nie spełnia wymagań profesjonalizmu, wymaganego od biegłego, bo zawiera oceny wyrażone w sposób lakoniczny, niezrozumiały, które nie uzasadniają końcowego wniosku, że K. D. w dn. 09.01.2020 r. doznała obrażeń ciała, a także nieuwzględnienie, że w opinii, zamiast Sąd I instancji, to biegły dokonuje w rzeczywistości oceny wiarygodności dowodu z zeznań świadków, co w rezultacie spowodowało, że Sąd Okręgowy, nie dokonując wszechstronnej oceny tego materiału dowodowego, zaaprobował rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie przypisania Skazanemu winy w popełnieniu czynu zawartego w pkt I aktu oskarżenia, nie uwzględniając, że brak jest danych dostatecznie uzasadniających popełnienie przez Skazanego tego czynu, gdyż swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na nieobiektywnych dowodach, które w okolicznościach sprawy, mogą budzić wątpliwości, czy K. D. doznała w dniu 09.01.2020 r. obrażeń ciała, w tym na ogólnikowej opinii sądowo - lekarskiej z dn. 24.02.2020 r., w której to biegły (a nie Sąd), z przekroczeniem swoich kompetencji, dokonał oceny dowodu w postaci zeznań świadków: K. D. i G. P. i w dodatku zadecydował w tej opinii o kwalifikacji prawnej czynu;

3. w zakresie czynu oznaczonego w pkt II i w pkt III aktu oskarżenia – rażące naruszenie prawa materialnego, w szczególności: art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 1 § 1 k.k., art. 12 § 1 k.k., art. 115 § 1 k.k. i art. 244 k.k. oraz rażące naruszenie przepisów postępowania karnego, w szczególności: art. 17 pkt 2, art. 213 § 1, art.

332 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 337 § 1 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., art. 414 § 1 k.p.k., art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. i art. 440 k.p.k. – co mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, przez niedokonanie przez Sąd Okręgowy wnikliwej oceny aktu oskarżenia i dowolne zaakceptowanie niewykonania przez Sąd I instancji kontroli formalnej aktu oskarżenia i nieuwzględnienie w zaskarżonym wyroku, że:

1) treść zwarta w pkt II i w pkt III aktu oskarżenia w ogóle nie określa zarzucanego Skazanemu czynu, bo nie wskazuje ani sposobu, ani okoliczności jego popełnienia, ani nawet konkretnego miejsca jego popełnienia, tj. dokładnie nie wskazuje zachowania Skazanego, które uzasadniałoby przyjęcie w akcie oskarżenia, że Skazany nie stosuje się do danego środka karnego orzeczonego w wyroku Sądu Rejonowego w W., II Wydział Kamy z dn. 21.03.2019 r. sygn. akt. II K [...]– co spowodowało, że Skazany został uznany za winnego popełnienia czynów określonych w pkt II i w pkt III, chociaż jego zachowanie, przedstawione w akcie oskarżenia, nie zawiera żadnych znamion występkę, określonego w art. 244 k.k.,

2) treść aktu oskarżenia nie określa rzetelnie i w sposób wyczerpujący stosunków rodzinnych i majątkowych Skazanego, w tym tego, że Skazany jest wyłącznym właścicielem nieruchomości położonej w Korytnicy, przy ul. [...] oraz tego, że jednorodzinny budynek mieszkalny, usytuowany pod tym adresem, zajmują poza Skazanym i jego żoną, także dwie ich pełnoletnie córki – co skutkowało tym, że Sąd I instancji swoje rozstrzygnięcia oparł na nierzeczywistym stanie faktycznym i prawnym, nie uwzględniającym zwłaszcza tego, że K. D. nie posiada tytułu prawnego do żadnego z lokali usytuowanych w obiektach budowlanych, położonych na powyższej nieruchomości i nie uwzględniającym tego, że to Skazanemu, jako właścicielowi, przysługuje prawo do zamieszkiwania w w/w budynku mieszkalnym;

4. w zakresie czynu oznaczonego w pkt I, w pkt II i w pkt III aktu oskarżenia, dotyczącego środka karnego w postaci nakazu opuszczenia przez Skazanego lokalu zajmowanego wspólnie z K. D.– rażące naruszenie prawa materialnego, w szczególności: art. 21 ust. 1 Konstytucji RP, art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 64 Konstytucji RP oraz art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dn. 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2021 r., poz. 1249) i rażące naruszenie przepisów

postępowania, w szczególności: art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 17 pkt 1 k.p.k. lub art. 439 § 1 pkt 7, art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. i w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. i art. 440 k.p.k. – co mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, przez nieuwzględnienie w ramach kontroli odwoławczej, że:

1) środek karny orzeczony w pkt I wyroku Sądu I instancji i orzeczony w pkt II wyroku Sądu Rejonowego w W. II Wydział Kamy z dn. 21.03.2019 r., sygn. akt II K [...], w postaci nakazu opuszczenia przez Skazanego lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną K. D., położonego przy ul. [...] w K. nie uwzględnia tego, że:

- K. D. nie ma tytułu prawnego do nieruchomości przy ul. [...] w K., gdyż nieruchomość ta, w tym wszystkie znajdujące się na niej obiekty budowlane, w ramach majątku odrębnego, stanowi wyłączną własność Skazanego, niewchodzącą w skład małżeńskiej wspólności ustawowej,

- na terenie powyższej nieruchomości brak jest lokalu mieszkalnego, który Skazany zajmowałby wspólnie z K. D., gdyż lokal mieszkalny w jednorodziennym budynku mieszkalnym, usytuowany na powyższej nieruchomości, Skazany zajmuje nie tylko z żoną, bo mieszka w nim również ze swoimi córkami,

2) redakcja tego środka karnego, zawarta w pkt I wyroku Sądu I instancji i zawarta w pkt II wyroku Sądu Rejonowego w W. II Wydział Kamy z dn. 21.03.2019 r sygn. akt. II K [...] jest nieprecyzyjna, co powoduje niedające się usunąć wątpliwości w zakresie ustalenia, który z obiektów budowlanych, usytuowanych na terenie nieruchomości przy ul [...] w K., powinien Skazany opuścić i w rezultacie uniemożliwia Skazanemu wykonanie tego środka karnego,

co spowodowało, że Skazany został uznany za winnego popełnienia czynu w przedmiocie nie stosowania się do tego środka karnego i została wymierzona mu kara pozbawienia wolności, gdy tymczasem nieprecyzyjna redakcja rozstrzygnięcia zawartego w pkt II w/w wyroku Sądu Rejonowego w W. z dn. 21.03.2019 r., sygn. akt: II K [...], uniemożliwiając Skazanemu wykonanie powyższego środka karnego, stwarza domniemanie jego niewinności”.

Przedstawiając powyższe zarzuty, obrońca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie skazanego z zarzutów postawionych mu w akcie oskarżenia, ewentualnie przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania. Nadto na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. zwróciła się o wstrzymanie

wykonania zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Węgrowie.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy w W. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Należało podzielić pogląd prokuratora, że przedmiotowa kasacja jest oczywiście bezzasadna, przy czym nie bez racji prokurator nadmienił, że „autor kasacji konstruuje swe wywody wbrew elementarnej wiedzy z zakresu prawa i postępowania karnego”. Celowe będzie też zaznaczyć, iż ogólna uwaga odnośnie do wszystkich czterech zarzutów jest taka, że wskazywanie przez obrońcę jako rażąco naruszonych w pierwszej kolejności przepisów Konstytucji jest zabiegiem o tyle zbędnym, że – jako zawierające określone deklaracje natury ogólnej – przepisy te znajdują odzwierciedlenie i uszczegółowienie w przepisach ustaw zwykłych i takie postąpienie wcale nie wzmacnia zarzutów naruszenia tych przepisów, m.in. zawartych w Kodeksie postępowania karnego. Skarżąca powinna też wiedzieć, że nie jest prawidłowe stawianie Sądowi odwoławczemu zarzutów naruszenia prawa materialnego (w tym mającymi ogólny charakter art. 1 § 1 k.k. i art. 115 § 1 k.k. – zarzut z pkt 3.) w sytuacji, gdy w ramach kontroli instancyjnej, z niewielkimi zmianami modyfikującymi czas popełnienia przez skazanego dwóch przestępstw, utrzymał w mocy zaskarżony apelacją wyrok, zatem nie stosował prawa materialnego.

Zarzut z pkt 1. kasacji jest wewnętrznie niespójny, bowiem obrońca akcentuje nierozpatrzenie przez Sąd Okręgowy „wniosków i zarzutów” zawartych w piśmie skazanego z 10.08.2021 r., jak też wymienia jako naruszony m.in. art. 433 § 2 k.p.k., który obliguje sąd II instancji do rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów zawartych w środku odwoławczym, zarazem jednak nie twierdzi, że pismo to było takim środkiem, tj. osobistą apelacją ówczesnie oskarżonego W. D.. Najwyraźniej skarżąca dostrzegała, że sam autor przedmiotowego pisma nie nazwał go apelacją oraz że – co sama zaznaczyła – pismo zostało nadane w urzędzie pocztowym 6 września 2021 r. tj. kilka tygodni po sporządzeniu i znacznie po upływie terminu do wniesienia apelacji. W takim razie jeżeli w zarzucie nie twierdzono, że nie zostały rozpatrzone wszystkie wnioski i zarzuty zawarte w prawidłowo wniesionym w

środku odwoławczym, tj. w apelacji sporządzonej przez obrońcę oskarżonego, to nie ma racji bytu pogląd, że Sąd odwoławczy naruszył „art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k.”. Ta uwaga odnosi się też do zarzutu naruszenia art. 440 k.p.k. i innych wskazanych w tym punkcie przepisów, przy czym skarżąca nie wzięła pod uwagę, iż w orzecznictwie sądowym wielokrotnie tłumaczono, że tak w apelacji, jak i w kasacji nie należy podnosić, iż doszło do naruszenia przepisów statuujących ogólne zasady procesowe, a takimi są art. 2 § 2 k.p.k. i art. 4 k.p.k. Natomiast wskazując, że „zaskarżony wyrok został oparty na nieprawdziwych ustaleniach faktycznych”, obrońca nie uwzględniła, że na określonych ustaleniach faktycznych został oparty wyrok Sądu I instancji, który stosownie do art. 519 k.p.k. nie został zaskarżony kasacją. Z kolei wręcz niezrozumiałe jest twierdzenie, że oskarżony został pozbawiony prawa do poddania wyroku Sądu Rejonowego kontroli instancyjnej w sytuacji, gdy jego obrońca wniósł apelację, która została rozpoznana, przy czym nie było przeszkód w kontaktowaniu się oskarżonego z obrońcą i uzgadnianiu z nim linii obrony w postępowaniu apelacyjnym.

W uzasadnieniu kasacji twierdzono, że przedmiotowe pismo oskarżonego „nie zostało przez Sąd w jakikolwiek sposób rozpatrzone”, jednak w odpowiedzi na kasację prokurator nie bez racji zauważył, że było ono w polu widzenia Sądu Okręgowego, który uznał je za wniosek o przeprowadzenie dowodu z dołączonych do pisma dokumentów. Wniosek ten na rozprawie apelacyjnej został oddalony na podstawie art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k., zaś jeżeli pisma te autorka uznaje za istotne dla rozstrzygnięcia (zdaje się to wynikać z uzasadnienia kasacji), to powinna ewentualnie wskazywać na wadliwość tej decyzji.

Gdy chodzi o zarzut z pkt 2., to przed podpisaniem kasacji skarżąca powinna usunąć usterki redakcyjne polegające na wskazaniu, że doszło do naruszenia m.in. „art. 4 k.p.c.”, jak też „art. 5 § 2 k.p.c.”. Należy również zaznaczyć, że skoro wniesiona w sprawie apelacja w zakresie czynu z pkt I kwestionowała wyłącznie wymiar kary, zarzucając rażąco jej niewspółmierność, to w treści zarzutu, zamiast w niezbyt przemyślany sposób mnożyć przepisy jako rzekomo naruszone (praktyka widoczna też przy redagowaniu innych zarzutów), należało podnieść naruszenie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. i nawiązać do ich brzmienia wskazując, że Sąd odwoławczy powinien wyjść poza granice postawionego w apelacji zarzutu, bowiem

utrzymanie w mocy wyroku co do wymienionego czynu było rażąco niesprawiedliwe; drugie z tych stwierdzeń zamieszczono dopiero w części motywacyjnej kasacji. Tak odczytany zarzut nie jest zasadny, bowiem forsując tezę, że Sąd odwoławczy powinien uniewinnić oskarżonego, skarżąca opiera się na błędnym założeniu, iż warunkiem skazania oskarżonego za wspomniany czyn było sporządzenie przez lekarza „na specjalnym formularzu” zaświadczenia na temat doznanych przez pokrzywdzoną obrażeń ciała oraz że brak dbałości pokrzywdzonej o uzyskanie takiego zaświadczenia skutkuje niemożnością przypisania oskarżonemu przestępstwa. Natomiast gdy skarżąca wywodzi, że brak zaświadczenia „mógł być spowodowany tym, że K. D. mogła nie mieć obrażeń ciała lub kurator sądowa/funkcjonariusz publiczny G. P., jako pracownik Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w W., niestarczanie w dn. 09.02.2020 r. wykonywała zadania służbowe”, to jest widoczne, że nie wskazuje na rażące naruszenie prawa, ale wdaje się w zupełnie dowolne spekulacje. Wyolbrzymiając znaczenie zaświadczenia lekarskiego, obrońca prezentuje nieprawidłowe podejście do sprawy, nie dostrzegając, że określony fakt może być ustalony w oparciu o wszelkie dopuszczone prawem dowody. W niniejszej sprawie takimi dowodami były zeznania pokrzywdzonej, wspierająca je opinia sądowo-lekarska, ale też świadków G. P. (kuratora sądowego) i J. T. (funkcjonariusza Policji), którzy chwilę po zdarzeniu pojawili się na miejscu i widzieli obrażenia u pokrzywdzonej. Procesowej przydatności tych dowodów nie deprecjonuje akcentowany przez skarżącą fakt, że świadkowie „nie mają wiedzy medycznej w zakresie przyczyn i charakteru obrażeń ciała”, skoro nie na ten temat się wypowiadali, jak też, że G. P. „nie dopełniła swoich obowiązków”, bowiem „nie doprowadziła do tego, by w zakresie tych obrażeń żona Skazanego uzyskała (jak nie w tym dniu, to w następnym) stosowne, obiektywne zaświadczenie lekarskie”. Nie wiadomo przy tym, na czym skarżąca, która snuje wątpliwe i z punktu widzenia kasacji zbędne rozważania mające wykazać, że „świadek G. P. powinna ponieść konsekwencje służbowe za nienależyte wykonywanie obowiązków służbowych w dn. 09.01.2020 r., a nie Skazany”, opiera pogląd, że kurator, który nie jest organem procesowym zbierającym dowody na użytek postępowania karnego, miała obowiązek spowodowania, by wspomniane zaświadczenie zostało wystawione oraz jak

miałoby wyglądać owo „doprowadzenie” do wystawienia zaświadczenia, skoro warunkiem w tym względzie było wykazanie zainteresowania przez pokrzywdzoną.

Nie przekonują też o rażącym naruszeniu art. 440 k.p.k. przez Sąd odwoławczy obszerne wywody skarżącej zmierzające do wykazania, że błędnie sądy obu instancji uznały opinię sądowo-lekarską za istotny dowód. Zwraca przy tym uwagę okoliczność, że nie jest całkiem jasne, czy obrońca wartość opinii podaje w wątpliwość dlatego, że uważa, iż nie jest pewne kogo ona dotyczy (świadczą o tym takie sformułowania, jak: „w opinii nie ma informacji: jakie imię i nazwisko ma osoba widoczna na zdjęciach”, „biegły /.../ mimo to przyjmuje, że »należy przyjąć«, iż to żona Skazanego K. D. doznała obrażeń ciała”), czy też dlatego, że wniosek opinii co do obrażeń ciała pokrzywdzonej jest błędny. W pierwszym wypadku ponownie chodzi o zupełnie dowolną supozycję dopuszczającą fabrykowanie materiału dowodowego, nadto pomijającą okoliczność, że w toku procesu przed Sądem I instancji nikt nie twierdził, że przedmiotowe zdjęcia obrazują wygląd ciała innej osoby niż K. D.. W drugim wypadku skarżąca akcentuje, że biegły wydał opinię nie tylko na podstawie jedynie zdjęć ciała pokrzywdzonej, ale też z wykorzystaniem zeznań świadków, przy czym dokonał oceny ich wiarygodności, a kserokopie protokołów tych zeznań udostępniono mu bezpodstawnie. Wytyka również, że biegły dokonał zastrzeżonej dla oskarżyciela i sądu kwalifikacji prawnej czynu.

Odnosząc się do tych zastrzeżeń trzeba wskazać, że ważna jest kwalifikacja prawna czynu dokonana przez Sąd orzekający, który z pewnością nie czuł się związany sugestią w tym względzie biegłego, rzeczywiście zbędnie zamieszczoną w opinii (zatem to nie biegły, jak twierdzi się w kasacji, zdecydował o kwalifikacji prawnej czynu) oraz że pewną pomoc w formułowaniu opinii mogły stanowić zeznania świadków, zwłaszcza pokrzywdzonej (trudno zatem zgodzić się z poglądem, że miało miejsce naruszenie art. 198 § 1 k.p.k.). Odnosi się to do zawartego w opinii sformułowania, że obrażenia jakich doznała K. D., „mogły powstać w okolicznościach podanych przez pokrzywdzoną, tj. w wyniku uderzenia głową o szafkę oraz uderzeń zadanych rękoma”. Wcale nie upoważnia ono do twierdzenia, że biegły dokonał „oceny wiarygodności dowodu z zeznań świadków”, jakkolwiek nie jest czymś niezwykłym, tym bardziej niedopuszczalnym, że biegły sporządza opinię przy założeniu wiarygodności określonych świadków (tak się

dzieje w praktyce, np. w sprawach o wypadki drogowe). Nadto z samej kasacji wynika, że jednak decydujący dla treści opinii był obraz ciała pokrzywdzonej utrwalony na zdjęciach fotograficznych (cytaty z kasacji: „dlaczego biegły przyjął, że na zdjęciu widzi »obrzęk«”, „dlaczego biegły przyjął, że na zdjęciu widzi »podbiegnięcie krwawe«”). Nie przekonuje o wadliwości postępowania mnożenie przez skarżącą pytań odnośnie do opinii, które tylko pozornie wskazują na jej wady, a faktyczne sugerują zaniedbania poprzedniego obrońcy. Na pytania wyżej postawione odpowiedź sama się nasuwa: biegły wskazał, co widzi na zdjęciach w oparciu o posiadaną wiedzę medyczną, podobnie w przypadku innych kwestii. Np. gdy skarżąca pyta: jaki wygląd ma obrzęk i podbiegnięcie krwawe, to powinna uwzględnić, że według opinii biegłego właśnie taki jak na fotografiach, a gdy pyta: jakie rozmiary ma podbiegnięcie krwawe, to wypada zauważyć, że nie potrzeba wiedzy specjalistycznej by stwierdzić, że rozmiary te mogą być różne, a na gruncie niniejszej sprawy dla treści opinii znaczenie miało stwierdzenie wystąpienia owego podbiegnięcia, a nie jego dokładne rozmiary. Natomiast wręcz kuriozalna wydaje się wątpliwość skarżącej będąca następstwem poglądu, że biegły nie jest w stanie odróżnić obrzęku głowy będącego skutkiem uderzenia od zmiany wynikającej z ukąszenia owada czy użycia alergogennego kosmetyku. Jest przy tym ważne, że wniosek opinii był formułowany w oparciu o utrwalony na zdjęciach wygląd ciała pokrzywdzonej, a nie domniemane źródło obrażeń. Trzeba też zauważyć, że budzący sprzeciw skarżącej fragment opinii („obrażenia ciała stwierdzone u pokrzywdzonej ...”) być może nie jest najszcześliwiej zredagowany w sytuacji, gdy biegły nie widział tych obrażeń na ciele pokrzywdzonej, jest jednak dopuszczalnym skrótem myślowym, nienasuwającym wątpliwości przy uwzględnieniu całej treści opinii jasno wskazującej, że biegły opierał się na materiale fotograficznym. Pozostając na gruncie omawianego zarzutu należy też zaznaczyć, że nie jest prawidłowe wskazywanie na naruszenie zarazem art. 7 k.p.k. oraz art. 5 § 2 k.p.k. (z pewnością nie k.p.c. skarżąca miała na myśli), bowiem nie sposób mówić, że w sprawie zachodzą niedające się usunąć wątpliwości, skoro zarazem twierdzi się, że dowody nie zostały ocenione prawidłowo (ta uwaga odnosi się też do zarzutu z pkt 4. kasacji). Dodatkowo trzeba zauważyć, że postawienie w pkt 2. (podobnie w pkt 4.) kasacji zarzutu obrazy „art. 17 pkt 1” (powinno być: art. 17 § 1 pkt 1) k.p.k. jest

wyrazem niedopuszczalnego w tej skardze kwestionowania poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych.

Gdy chodzi o zarzuty z pkt 3. i 4. kasacji, to w sytuacji, gdy skarżąca zdecydowała się zamieścić w ich ramach twierdzenie o zaistnieniu bezwzględnych przyczyn odwoławczych (przy tym jako dziwaczne można ocenić sformułowanie „art. 17 pkt 1 k.p.k. lub art. 439 § 1 pkt 7”), nie jest zrozumiałe niewyeksponowanie tych rzekomych uchybień, których ranga zwalnia od wykazywania, że mogły mieć istotny wpływ na treść wyroku, a zamiast tego wymienienie jako naruszonych art. 439 § 1 pkt 9 i 7 k.p.k. w ciągu innych przepisów, sprawiających wrażenie chaotycznie dobranych. Trzeba też zauważyć, że formułując zarzut z pkt 3. skarżąca nie wzięła pod uwagę, iż zadaniem Sądu Okręgowego była instancyjna kontrola wyroku Sądu I instancji przez pryzmat zarzutów podniesionych w apelacji, a nie dokonanie „wnikliwej oceny aktu oskarżenia”, względnie rozważenie, czy Sąd *meriti* wykonał „kontrolę formalną aktu oskarżenia” (stąd nie jest uprawnione nawiązanie do art. 332 § 1 pkt 2 i art. 337 § 1 k.p.k.). Gdyby jednak przyjąć, że w sposób niezbyt udolny obrońca chciała zasygnalizować (w pkt 3.1), iż Sąd Rejonowy wprowadził do wyroku wadliwy opis czynów zawarty w akcie oskarżenia, co wbrew treści art. 440 k.p.k. pozostało bez reakcji Sądu odwoławczego, to nie sposób się zgodzić z twierdzeniem, że „treść zawarta w pkt II i III aktu oskarżenia w ogóle nie określa zarzuconego Skazanemu czynu”, jak też, że „jego zachowanie, przedstawione w akcie oskarżenia, nie zawiera żadnych znamion występk, określonego w art. 244 k.k.”, co skarżąca powiązała z naruszeniem także „art. 17 pkt 2” k.p.k. Znamieniem tego występk jest niestosowanie się osoby, wobec której prawomocnym orzeczeniem sąd orzekł środek karny w postaci zakazu (nakazu) określonego zachowania, do tego orzeczenia, inaczej mówiąc, lekceważenie zakazu (nakazu). Znamię to zostało ujęte w opisach przypisanych skazanemu czynów, zaś przeciwne w tym względzie twierdzenie skarżącej jest całkowicie nieuprawnione. Wysnuty przez obrońcę wniosek, że „zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza, przewidziana w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., gdyż według aktu oskarżenia czynu nie popełniono i zachodziła negatywna przesłanka procesowa, określona w art. 17 pkt 1 k.p.k. uzasadniająca uniewinnienie Skazanego na podstawie art. 414 § 1 k.p.k.” (s. 14 kasacji), trzeba traktować w kategoriach nieporozumienia, kolejny raz

podważającego fachowość skarżącej, skoro art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. nie wymienia art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. Twierdząc zaś, że opisy czynów nie wskazują konkretnego miejsca ich popełnienia, skarżąca argumentuje, że „K. jest miejscowością rozległą”, jednak wcale nie obligowało to do podania bliższych danych adresowych. W konsekwencji nie jest słuszny pogląd, że w sprawie na poziomie Sądu I instancji zaistniało pozostawione bez reakcji Sądu odwoławczego uchybienie z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., niezależnie od tego, że wątpliwe jest, czy nawet gdyby to uchybienie faktycznie zaistniało, w grę wchodziłaby rażąca niesprawiedliwość wyroku.

W nawiązaniu do wyводу zawartego w pkt 3.2. kasacji należy wskazać, że w istocie polemizuje on z wyrokiem wskazanym w opisach czynów z pkt II i III, tj. wyrokiem Sądu Rejonowego w W. wydanym w sprawie II K [...], orzekającym środki karne, których nieprzestrzeganie doprowadziło do skazania W. D.. Nie bierze przy tym skarżąca pod uwagę, że fakt, iż sprawca przestępstwa jest właścicielem nieruchomości (budynku czy lokalu mieszkalnego), nie wyklucza orzeczenia wobec niego na podstawie art. 41a § 1, względnie § 2 k.k. środka karnego w postaci nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym. Nie ma przy tym znaczenia fakt, że w lokalu tym mieszkają jeszcze inne osoby.

W zarzucie z pkt 4. kasacji rażącej niesprawiedliwości utrzymania w mocy wyroku Sądu I instancji i tym samym rażącego naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 440 k.p.k., upatruje się niesłusznie w omówionej wyżej okoliczności, że „K. D. nie ma tytułu prawnego do nieruchomości przy ul. [...] w K.” oraz że lokal mieszkalny skazany „zajmuje nie tylko z żoną, bo mieszka w nim również ze swoimi córkami”. Swoją drogą, zadziwia prezentowana przez skarżącą logika, zgodnie z którą fakt, że W. D. zajmuje lokal nie tylko z pokrzywdzoną żoną stoi na przeszkodzie uznaniu, że zajmuje lokal wspólnie z pokrzywdzoną, o czym mowa w zastosowanym przez Sąd *meriti* art. 41a § 1 k.k.

Również w pkt 4.2 autorka kasacji wskazuje na nieprawidłowość wyroku Sądu Rejonowego w W. wydanego w sprawie II K [...], co nie może mieć miejsca w przedmiotowej skardze, zaś gdy upatruje naruszenia art. 440 k.p.k. w utrzymaniu przez Sąd odwoławczy orzeczenia o środku karnym (dotyczy on tylko czynu z pkt I aktu oskarżenia), to nie ma powodów by uznać, że orzeczenie to jest na tyle nieprecyzyjne, że skazany nie będzie wiedział, jak je wykonać. Chodzi przecież o

opuszczenie tego lokalu (mieszkalnego), który zajmuje wspólnie z pokrzywdzoną, a nie o opuszczenie wszystkich „obiektów budowlanych, usytuowanych na terenie nieruchomości przy ul. A. [...] w K.”. Dodatkową wskazówką jest tu zakaz zbliżania się do niej na odległość mniejszą niż 10 metrów. Gdyby jednak skazany miał w tym względzie wątpliwości, może wystąpić do Sądu w trybie art. 13 § 1 k.k.w. Natomiast gdy chodzi o sygnalizowane uchybienie o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej, to jego zaistnieniu przeczy sama treść zarzutu kasacji, w której jest mowa o wątpliwościach co do sposobu wykonania orzeczenia o środku karnym, a nie o sprzeczności w treści orzeczenia, uniemożliwiającej jego wykonanie, czego dotyczy art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy oddalił kasację na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k., tj. na posiedzeniu bez udziału stron. Treść orzeczenia uzasadniała zasądzenie od skazanego na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych postępowania kasacyjnego (art. 636 § 1 w zw. z art. 637a k.p.k.), natomiast wydanie orzeczenia krótko po przedstawieniu kasacji do rozpoznania czyniło zbędnym wypowiedanie się co do wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku.

a.s.